

ABSTRAKT

Téma této diplomové práce se hlouběji věnuje analýze kulturně podmíněných bariér ve vzdělávání sociálně znevýhodněných romských žáků. Je tedy zaměřena na oblast a problematiku aktuální, která zůstává prozkoumána nedostatečně. Pro dosažení komplexního vhledu do této problematiky byl zvolen metodologický přístup založený na rozhovorech s jednotlivými respondenty. Ty byly vedeny s pedagogy Základní školy Floriána Bayera v Kopřivnici a odborníky, převážně Romy specializujícími se na problematiku související s edukací romských žáků. Příprava otázek pro rozhovory byla provedena v souladu s vyspecifikovanými výzkumnými otázkami, které vyplynuly z podstaty tématu diplomové práce.

Samotné výzkumné šetření bylo realizováno formou polostrukturovaných rozhovorů, kde byly respondentům kladeny otázky zaměřené na příčiny školní neúspěšnosti romských žáků v procesu vzdělávání související s kulturní, hodnotovou, jazykovou, podpůrnou a edukační rovinou. Většina rozhovorů proběhla osobně nebo v online prostoru.

V procesu analýzy dat bylo použito otevřené kódování přepsaných rozhovorů. Kódy byly dále fragmentovány do subkategorií a následně bylo identifikováno osm základních kategorií. Tyto kategorie poskytují strukturovaný rámec pro pochopení komplexního vztahu mezi kulturními bariérami a edukací ve specifickém sociálním kontextu.

Výsledky této diplomové práce nabízí praktické využití ve výchovně vzdělávacím procesu konkrétní základní školy, kde autor diplomové práce působí jako pedagog, a také základním školám, které se seznamují se specifiky edukace romských žáků se sociálním znevýhodněním.

Právě zaměření se na pohled pedagogů a srovnání interpretací s názory a interpretacemi odborníků může přinést důležitá zjištění pro pedagogickou praxi i systémové nastavení vzdělávání.

Cílem je tedy přispět k rozvoji inkluzivního vzdělávání a poskytnout holistický pohled na faktory ovlivňující edukaci romské populace.

Výzkum ukázal, že obě skupiny respondentů se shodují na tom, že tradiční romská kultura není příčinou školní neúspěšnosti romských žáků. I když se respondenti v názorech často střetávají, mají odlišné pohledy a interpretace klíčových faktorů. Obě skupiny uznávají význam jazykových bariér a socioekonomických vlivů na školní neúspěšnost romských

žáků, ale navrhuji různé způsoby jejího řešení. Výzkum rovněž zdůrazňuje důležitost osobnostních a profesních kvalit pedagogů.

KLÍČOVÁ SLOVA

Romský žák, romský jazyk, podpůrná opatření, inkluze, sociální znevýhodnění, romský asistent pedagoga